

Fourth Semester MA Sanskrit (Vedanta)

(Private Registration)

Multiple Choice Questions

SA040402 - Sahityam

1. काव्यप्रकाशः केन रचितम् ?
(a. मम्मटेन, b. भामहेन, c. वामनेन ,d. भवभूतिना)
2. काव्यप्रकाशः कीदृशः ग्रन्थः ?
(a. व्याकरणग्रन्थः b. वेदान्तग्रन्थः c. काव्यशास्त्रीयः d. ग्रन्थः)
3. कवेः निर्मितिः कथं भवति ?
(a. नवरसरुचिरां, b. अहृद्याः, c. सुखदुःखमोहस्वभावाः , d. क्लेशाद्याम्)
4. तददोषौ शब्दार्थौ सगुणौ अनलङ्कृती पुनः क्वापि – कस्येदं काव्यलक्षणम् ?
(a. मम्मटस्य, b. भामहस्य, c. वामनस्य, d. भवभूतेः)
5. तददोषौ शब्दार्थौ सगुणौ अनलङ्कृती पुनः क्वापीति -----।
(a. काव्यलक्षणम्, b. काव्यप्रयोजनम्, c. काव्यकारणम्, d. काव्यास्वादनम्)
6. -----कवित्वबीजरूपः संस्कारविशेषः ।
(a. निपुणता, b. शक्तिः, c. अभ्यासः, d. कीर्तिः)
7. आचार्यमम्मटः काव्यप्रकाशे कस्य स्तुतिः करोति ?
(a. कविभारत्याः, b. परमशिवस्य, c. वामनस्य) , d. भवभूतेः ।
8. मम्मटमते काव्यं कतिविधम् ?
(a. चतुर्विधम्, b पञ्चविधम्., c. द्विविधम् , d. त्रिविधम्)
9. निःशेषच्युतचन्दनं स्तनतटं इति पद्यम् ----- काव्यस्य उदाहरणम् ।
(a. न्यूनकाव्यस्य, b. अधमकाव्यस्य, c. उत्तमकाव्यस्य , d. मध्यमकाव्यस्य)
10. यत्र अतादृशि गुणीभूतव्यङ्ग्यं स्यात् तत्र -----।
(a. मध्यमकाव्यम्, b. अधमकाव्यम्, c. उत्तमकाव्यम् , d. न्यूनकाव्यम्)
11. ग्रामतरुणं तरुण्या..... पद्यमिदं कस्य उदाहरणम् ?
(a. उत्तमकाव्यस्य, b. वाचकस्य, c. शब्दस्य , d. गुणीभूतव्यङ्ग्यस्य)
12. चित्रकाव्यं कतिविधम् ?

- (a.त्रिविधम्, b. द्विविधम्, c.चतुर्विधम् , d. पञ्चविधम्)
13. स्वच्छन्दोच्छलदच्छकच्छकुहर----- पद्यमिदं कस्य उदाहरणम् ?
(a.शब्दचित्रस्य, b.ध्वनिकाव्यस्य, c.अर्थचित्रस्य , d. उत्तमकाव्यस्य)
14. विनिर्गतं मानदमात्ममन्दिरात्--- पद्यमिदं कस्य उदाहरणम् ?
(a.शब्दचित्रस्य, b.अर्थचित्रस्य, c.ध्वनिकाव्यस्य , d. उत्तमकाव्यस्य)
15. शब्दः कतिविधः ?
(a.त्रिविधः, b.द्विविधः, c.चतुर्विधः , d. पञ्चविधः)
16. अर्थः कतिविधः ?
(a.त्रिविधः, b.द्विविधः, c.चतुर्विधः , d. पञ्चविधः)
17. तात्पर्यार्थेषु केषुचित् – केषां मतम् ?
(a.नैयायिकानाम्, b.वेदान्तिनाम्, c. योगीनाम् , d. मीमांसकानाम्)
18. वाच्य एव वाक्यार्थ इति ----- मतम् ।
(a.नैयायिकानाम्, b.वेदान्तिनाम्, c.अन्विताभिधानवादिनाम् , d. योगीनाम्)
19. सिद्धः कतिविधः?
(a.त्रिविधः, b.द्विविधः, c.चतुर्विधः , d. पञ्चविधः)
20. उपाधिः कतिविधः?
(a.त्रिविधः, b.द्विविधः, c.चतुर्विधः , d. पञ्चविधः)
21. वस्तुधर्मः कतिविधः?
(a.द्विविधः, b. त्रिविधः, c.चतुर्विधः , d. पञ्चविधः)
22. संकेतितमर्थः कतिविधः?
(a.द्विविधः, b.त्रिविधः, c.चतुर्विधः , d. पञ्चविधः)
23. काव्यप्रकाशे कति उल्लासाः सन्ति ?
(a.दश, b.षट्, c.पञ्च , d. सप्त)
24. ----- उल्लासे काव्यस्वरूपं वर्णयति ।
(a.द्वितीयोल्लासे, b.प्रथमोल्लासे, c.तृतीयोल्लासे , d. चतुर्थोल्लासः)
25. साक्षात्सङ्केतितं यो अर्थमभिधत्ते स -----।
(a.ध्वनिः, b. वाच्यः,c.उपाधिः , d. वाचकः)
26. यस्य यत्राव्यवधानेन संकेतो गृह्यते स तस्य ----- ।
(a.ध्वनिः, b.वाचकः,c.उपाधिः , d. वाच्यः)
27. चतुष्टयी शब्दानां प्रवृत्तिरिति कस्य अभिप्रायः?
(a.महाभाष्यकारस्य, b. योगसूत्रकारस्य, c.पञ्चपादिकाकारस्य , d. नाट्यशास्त्रकारस्य)
28. लक्षणा कतिविधा ?
(a.पञ्च, b.षट्, c.सप्त, d. अष्ट)
29. ----- पूर्वापरीभूतावयवः क्रियारूपः।
(a.सिद्धः,b.वाचकः, c.साध्यः, d. अर्थः)

30. ----- उल्लासे शब्दार्थस्वरूपं वर्णयति।
(a.द्वितीयोल्लासे, b.प्रथमोल्लासे, c.तृतीयोल्लासे, d. चतुर्थोल्लासे)
31. बुधैः वैयाकरणैः प्रधानभूतस्फोटरूपव्यङ्ग्यव्यञ्जकस्य शब्दस्य ----- इति व्यवहारः कृतः।
(a. वाच्यः, b.वाचकः, c.उपाधिः , d. ध्वनिः)
32. अतादृशि गुणीभूतव्यङ्ग्यं व्यङ्ग्ये तु -----।
(a.मध्यमम्, b.अधमम्, c.उत्तमम् , d. न्यूनम्)
33. अतादृशि गुणीभूतव्यङ्ग्यं व्यङ्ग्ये तु मध्यमम्। अत्र अतादृशि पदस्यार्थः किम्?
(a.वाच्यादनतिशयिनि, b.वाच्यादतिशयिनि, c.उभौ , d. केवलध्वनिः)
34. काव्यज्ञशिक्षया ----- ।
(a.निपुणता, b.शक्तिः, c.अभ्यासः , d. अर्थः)
35. ----- स्फुटप्रतीयमानार्थरहितम् ।
(a.ध्वनिः, b.अव्यङ्ग्यम्, c.उत्तमम् , d. अधमम्)
36. स मुख्यो अर्थः तत्र मुख्यो व्यापारः ----- उच्यते।
(a.अभिधा, b.लक्षणा, c.व्यञ्जना , d. वाचकः)
37. -----व्यङ्ग्ये तु मध्यमम् ।
(a.गुणीभूतव्यङ्ग्यं, b.अधमम्, c.ध्वनिकाव्यम् , d. अधमकाव्यम्)
38. उत्तमकाव्यम् ----- इत्यपि उच्यते।
(a.गुणीभूतव्यङ्ग्यं, b.अधमम्, c. अधमकाव्यम् , d. ध्वनिकाव्यम्)
39. मुख्यार्थबाधे तद्योगे रुद्धितः अथ प्रयोजनात् अन्यो अर्थो लक्ष्यते यत्सा -----।
(a.अभिधा, b.लक्षणा, c.व्यञ्जना , d. वाचकः)
40. कुन्ताः प्रविशन्ति इत्यत्र ----- लक्षणा ।
(a.उपादानलक्षणा, b.लक्षणलक्षणा, c.अभिधा , d. वाचकः)
41. गङ्गायां घोषः इत्यत्र ----- लक्षणा ।
(a.उपादानलक्षणा, b.लक्षणलक्षणा, c.अभिधा , d. व्यञ्जना)
42. सशङ्खचक्रो हरेः इत्यत्र हरिशब्दस्य कथं विष्णौ अभिधा नियम्यते ?
(a.संयोगेन, b.विप्रयोगेन, c.विरोधिताया , d. सम्मोहनेन)
43. अशङ्खचक्रो हरिरिति ----- उदाहरणम् ।
(a.संयोगस्य, b.विप्रयोगस्य, c.विरोधितायाः , d. सम्मोहनस्य)
44. रामलक्ष्मणाविति दाशरथीति वाचकता कथं दाशरथौ नियम्यते?
a. सम्मोहनेन, b.विप्रयोगेण, c.संयोगेण , d. साहचर्येण)
45. इति हेतुः तद् ----- उद्भवे।
(a.शास्त्रस्य, b.काव्यस्य, c.प्रमाणस्य , d. वाचकस्य)
46. आचार्यमम्मटस्य अलङ्कारशास्त्रग्रन्थस्य नाम किम् ?
(a.काव्यप्रकाशः, b.काव्यालङ्कारसूत्रवृत्तिः,c.ध्वन्यालोकः , d. नाट्यशास्त्र)
47. गौर्वाहीकः- अत्र का लक्षणा
(a.उपादानलक्षणा, b.लक्षणलक्षणा, c.गौणीसारोपलक्षणा , d. उपलक्षणा)

48. अनुमितिवादस्य प्रधानाचार्यः कः?
(a.शङ्कः, b.भट्टलोल्लटः, c.मम्मटः , d. कुन्तकः)
49. आरोप्यमाणः आरोपविषयश्च यत्रानपहृतभेदौ सामानाधिकरण्येन निर्दिश्येते सा लक्षणा -----।
(a.सारोपा, b.साध्यवसाना, c.व्यञ्जना , d. वाच्यः)
50. विषयिणारोप्यमाणेनान्तःकृते निगीर्णे अन्यस्मिन्नारोपविषये सति ----- स्यात् ।
(a. वाच्यः, b.साध्यवसाना, c. सारोपा , d. व्यञ्जना)
51. -----अभावात् लक्षणा न भवति ।
(a. वर्णाभावात्, b.वस्त्वभावाद्, c.शब्दाभावाद् , d. हेत्वाभावाद्)
52. आयुर्घृतम् इत्यत्र ----- लक्षणा ।
(a.उपादानलक्षणा, b.लक्षणलक्षणा, c.शुद्धसारोपलक्षणा , d. उपलक्षणा)
53. ----- गूढमगूढं वा ।
(a.व्यङ्ग्यम्, b.वाच्यम्, c.लक्षणा , d. उपलक्षणा)
54. हेत्वाभावान्न -----।
(a.वाच्यम्, b.लक्षणा, c.ध्वनिः , d. व्यञ्जना)
55. विभावाद्यैः व्यक्तः ----- रसः स्मृतः।
(a.स्थायिभावः, b.व्यभिचारिभावः, c.व्यञ्जना , d. ध्वनिः)
56. विभावाद्यैः व्यक्तः स्थायिभावः ----- स्मृतः।
(a.व्यञ्जना, b.व्यभिचारिभावः, c.रसः , d. अर्थः)
57. विभावानुभावव्यभिचारीसंयोगाद् -----।
(a. स्मृतिनिष्पत्तिः, b.व्यञ्जना, c.स्थायिभावः , d. रसनिष्पत्तिः)
58. काव्यकारणानि -----इति मम्मटाचार्यस्याभिप्रायः।
(a.त्रीणि, b.पञ्च, c.षट् , d. सप्त)
59. काव्यं कर्तुं विचारयितुं च ये जानन्ति तदुपदेशेन करणे योजने च पौनःपुन्येन प्रवृत्तिः -----।
(a.निपुणता, b.शक्तिः, c.अभ्यासः , d. ध्वनिः)
60. लोकशास्त्रकाव्याद्यवेक्षणात् -----।
(a.निपुणता, b.शक्तिः, c.अभ्यासः , d. ध्वनिः)
61. स्वसिद्धये पराक्षेपः ----- ।
(a.उपादानलक्षणा, b.लक्षणलक्षणा, c.शुद्धसारोपलक्षणा , d. उपलक्षणा)
62. परार्थं स्वसमर्पणम् ----- लक्षणा ।
(a. रसनिष्पत्तिः, b.उपादानलक्षणा, c.सारोपलक्षणा , d. लक्षणलक्षणा)
63. काव्यं यशसे ----- व्यवहारविदे शिवेतरक्षतये ।
(a.मङ्गले, b.अर्थकृते, c.परनिर्वृतये , d. श्रमकरे)
64. आदित्यादेः मयूरादीनामिव -----।
(a.अनर्थनिवारणम्, b.परनिर्वृतिः, c.यशसः , d. अर्थः)
65. श्रीहृषदिः धावकादीनामिव -----।
(a.यशः, b.धनम्, c.आचारपरिज्ञानम् , d. सदाचारपरिज्ञानम्)

66. यत्सर्वत्र सालङ्कारौ, क्वचित्तु स्फुटालङ्कारविरहे अपि न -----।
(a.निपुणता, b.शक्तिः, c.काव्यत्वहानिः d.कला)
67. तद्दोषौ ----- सगुणावनलङ्कृती पुनः क्वापि ।
(a.शब्दार्थौ, b.शक्तिः, c.अभ्यासः, d. ध्वनिः)
68. शब्दचित्रं वाच्यचित्रमव्यङ्ग्यं तु ----- स्मृतम् ।
(a. श्रेष्ठम्, b.मध्यमम्, c.उत्तमम्, d. अवरं)
69. ----- सरसतापादनेनाभिमुखीकृत्य रामादिवद्वर्तितव्यं न रावणादिवदित्युपदेशं करोति।
(a.शास्त्रम्, b.काव्यम्, c.वेदान्तम्, d. कला)
70. काव्यप्रकाशस्य -----उल्लासः भवति ध्वनिनिर्णयः।
(a.द्वितीयोल्लासः, b.प्रथमोल्लासः, c.चतुर्थोल्लासः, d. त्रितीयोल्लासः)
71. तद्दोषौ शब्दार्थौ सगुणौ अनलङ्कृती पुनः क्वापि- तत्पदस्य किं तात्पर्यम् ?
(a.काव्यम्, b साहित्यम्, c.व्याकरणम्, d. शास्त्रम्)
72. काव्यस्य ----- प्रयोजनानि सन्तीति मम्मटाचार्यस्य अभिप्रायः।
(a.त्रीणि, b.पञ्च, c. अष्ट d. षट्)
73. ----- चतुर्भेदो जात्यादिर्जातिरेव वा।
(a.सङ्केतितः, b.शब्दः, c.काव्यम्,d. ध्वनिः)
74. ----- तेन षड्विधा ।
(a.अभिधा, b.लक्षणा, c.व्यञ्जना, d. ध्वनिः)
75. सामाजिकानां वासनया चर्व्यमाणो रसः इति कस्य अभिप्रायः?
(a. भरतस्य, b.भट्टलोल्लटस्य, c.मम्मटस्य, d. शङ्कुकस्य)

ANSWER KEY

1	A	13	A	25	D	37	A	49	A	61	A	73	A
2	C	14	B	26	B	38	D	50	B	62	A	74	B
3	A	15	A	27	A	39	B	51	D	63	B	75	A
4	A	16	A	28	B	40	A	52	C	64	A		
5	A	17	D	29	C	41	B	53	A	65	B		
6	B	18	C	30	A	42	A	54	B	66	C		
7	A	19	B	31	D	43	B	55	A	67	A		
8	B	20	B	32	A	44	A	56	C	68	D		
9	B	21	A	33	A	45	B	57	D	69	B		
10	A	22	C	34	C	46	A	58	A	70	C		
11	A	23	A	35	B	47	C	59	C	71	A		
12	B	24	B	36	A	48	A	60	A	72	D		